

Oud dijkje onder het Gezondheidspark

RAF luchtfoto dijk, 1945

In de bodem van het Dordtse Gezondheidspark zijn vorig jaar en begin dit jaar sporen van een verdwenen dijkje gevonden dat, zo blijkt inmiddels uit onderzoek, waarschijnlijk in de late middeleeuwen door mensen is aangelegd. Het dijkje liep ongeveer 175-200 meter ten noorden van de huidige Oudendijk.

Onze voorouders bouwden de dijk op met kleiige plaggen uit de directe omgeving. Deze plaggen werden bijeengehouden door rietlagen die met houten liggers in de dijk waren verankerd. Direct aan de noordzijde van het dijkje lag de bedding van het riviertje de Dubbel. Aan de zuidzijde was een sloot gegraven. Beide kanten van de dijk waren verstevigd met een houten beschoeiing.

Wanneer de dijk is opgeworpen is nog niet helemaal duidelijk. Vast staat wel dat het dijkje langs het verdwenen dorpje liep dat mogelijk Wolbrandskerke was. Al eerder werden op die plaats een grafveld en een kerktoren gevonden. Drie dateringsmonsters zijn naar een laboratorium in Oxford (Engeland) gestuurd. Misschien dat de uitkomsten de aanleg van de dijk kunnen koppelen aan de bouw van een dam in de Dubbel in 1273. Andere vragen die nu rijzen, zijn of de dijk ook dienst heeft gedaan als weg, of er huizen langs hebben gestaan en of er aan de andere kant van de Dubbel ook een dijk lag. Toekomstig onderzoek kan hier meer licht op werpen. Aardig detail is dat het oude dijkje nog zichtbaar is op luchtfoto's van de RAF uit 1945 (zie de dunne witte horizontale lijn net boven de pijlen).

Parkeren bij een kerk

Wie straks de nieuwe parkeergarage aan de Amnesty Internationalweg verlaat, zal niet meteen het idee hebben dat hij eigenlijk in de buurt van een kerk heeft geparkeerd, hoewel de contouren van de kerktoren sinds kort te zien zijn in het plaveisel voor de parkeergarage. Archeologen hebben namelijk in 2006 op deze locatie in het Gezondheidspark een gedeelte van een vermoedelijk 14e eeuwse kerkje blootgelegd, waarbij een jaar later zelfs het houten dak van de toren werd gevonden.

Uit onderzoek blijkt dat de kerktoren een eikenhouten dak heeft gehad, bestaande uit balken en planken. Het dak was bedekt met leien. Dat werd in augustus 2007 duidelijk, toen iets ten westen van de toren een deel van het dak in de sloot naast de toren werd gevonden. Waarschijnlijk zijn de resten van het dak in de sloot gegooid nadat de toren ernstig beschadigd was geraakt door de St. Elisabethsvloed in 1421. Door de natte omstandigheden in de grond is het hout van het dak goed bewaard gebleven en bleek het geschikt voor de zogeheten 'dendrochronologische dateringsmethode'. Dit is een methode waarbij de jaarringen in het hout worden geteld en vergeleken met reeksen bekende jaarringen. De resultaten van het onderzoek zijn onlangs bekend geworden. Het dak dateert in ieder geval uit het tweede kwart van de 14e eeuw. Het hout is vermoedelijk ergens tussen 1320 en 1340 gekapt, maar het kan zijn dat het dak iets later werd gemaakt. Het hout lijkt niet te zijn hergebruikt, maar specifiek voor het dak te zijn vervaardigd. Bijzonder is dat het eikenhout niet uit (zuid-)Duitsland komt (zoals meestal het geval is met middeleeuws eikenhout uit Dordrecht), maar uit het noordwesten van Polen en het oostelijk deel van Denemarken. Mogelijk is het hout aangevoerd via de Oostzee.